

Prof. Jacek Szmidt
Kierownik Katedry i Kliniki

Jacek Szmidt,
Ireneusz Nawrot

Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej

*nazwa Kliniki w 2006 r.,
pierwsza nazwa – I Katedra i Klinika Chirurgiczna
Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego*

Próby reaktywowania szkolnictwa wyższego po mrocznym okresie zaborów rozpoczęto już w czasie I wojny światowej. 15 listopada 1915 r. powstał Polski Uniwersytet Warszawski z Oddziałem Przygotowawczo-Lekarskim. Właściwy Wydział Lekarski powstał 24 sierpnia 1916 r., jednak pierwsze kliniki wraz z katedrami reaktywowano dopiero w 1918 r. Wtedy to powołano dwie kliniki chirurgiczne i dwie internistyczne, w tym I Katedrę i Klinikę Chirurgiczną Uniwersytetu Warszawskiego, która mieściła się w pawilonie Szpitala Dzieciątka Jezus.

Pierwszym Kierownikiem I Katedry i Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Warszawskiego został **prof. dr hab. n. med. Leon Kryński** (ryc. 1) – wychowanek i profesor Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 1906 r. ordynator Oddziału Chirurgicznego w Szpitalu św. Ducha w Warszawie. Profesor Kryński zasłynął przede wszystkim jako autor oryginalnych modyfikacji operacji – urologicznych (skośne wszczepienie moczowodu do światła esicy), ortopedycznych (opatrunek Kryńskiego przy złamaniu obojczyka) i brzusznych – stosujący w swej praktyce najnowsze osiągnięcia bakteriologii i patofizjologii. W 1920 r. następcą Kryńskiego został **prof. dr hab. n. med. Antoni Leśniowski** (ryc. 2).

Pod jego rządami I Katedra i Klinika Chirurgiczna przeżywała znaczący rozkwit, stając się jedną z najlepszych w kraju. W 1909 r. rozpoznał i opisał obraz ziarninującego zapalenia dystalnego odcinka jelita krętego – 23 lata wcześniej od Crohna. Operacje wykonywane przez prof. Leśniowskiego obejmowały przypadki z zakresu chirurgii jelit, dróg żółciowych, klatki piersiowej. Był wychowawcą całej pleja-

Ryc. 1.
Prof. Leon Kryński
Kierownik Kliniki
w latach 1918-1920

Ryc. 2.
Prof. Antoni Leśniowski
Kierownik Kliniki
w latach 1920-1936

Ryc. 3.
Prof. Zygmunt Radliński
Kierownik Kliniki
w latach 1936-1939

dy znakomitych chirurgów – Jana Mossakowskiego, Mieczysława Czyżewskiego, Leona Manteuffela.

W latach 1936-1939 Kierownikiem Kliniki został **prof. dr hab. n. med. Zygmunt Radliński** (ryc. 3), którego zainteresowania dotyczyły sfery chirurgii przewodu pokarmowego i urologii. Pod koniec 1939 r. ze względu na zły stan zdrowia prof. Radliński kierowanie Kliniką przekazał **adiunktowi Marianowi Stefanowskiemu** (ryc. 4), który obowiązki te pełnił do czasu wybuchu Powstania Warszawskiego.

W listopadzie 1944 r., po upadku Powstania Warszawskiego, I Katedra i Klinika Chirurgiczna została przeniesiona ze zniszczonego pawilonu Szpitala Dzieciątka Jezus do budynku szkolnego, mieszczącego ówczesnie Szpital Przemienienia Pańskiego, przy ul. Boremlowskiej na Pradze. Jednocześnie wznowiono zajęcia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. Na Kierownika I Katedry i Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Warszawskiego (od 1950 r. Akademii Medycznej) powołano Dziekana Wydziału Lekarskiego **prof. dr. hab. n. med. Tadeusz Butkiewicz** (ryc. 5).

W grudniu 1945 r. Klinikę ponownie przeniesiono do ocalałych budynków Szpitala Dzieciątka Jezus w lewobrzeżnej Warszawie.

Profesor Butkiewicz swoje zainteresowania skupił na chirurgii żołądka i dwunastnicy, dróg żółciowych oraz trzustki. Prowadził badania dotyczące wpływu układu współczulnego na czynność innych organów (jelit i trzustki), a także układów (tętniczego i żylnego).

Po przejściu na emeryturę prof. Butkiewicza p.o. kierownika został prof. Zdzisław Łapiński. W 1958 r. na Kierownika wybrano wybitnego chirurga – **prof. dr. hab. n. med. Jana Nielubowicz** (ryc. 6).

* **Profesor Jan Nielubowicz** urodził się w Warszawie w 1915 r. Pochodził z rodziny lekarskiej. Jego ojciec – dr Kazimierz Nielubowicz – był chirurgiem i urologiem w Szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie. Dziadek – dr Władysław Nielubowicz – był chirurgiem oraz dyrektorem szpitala w Kremieńczugu na Ukrainie. Profesor Jan Nielubowicz szkołę średnią ukończył w Wilnie i tu rozpoczął studia me-

*Oprac. zespół redakcyjny.

dyczne. Naukę kontynuował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. W czasie studiów warszawskich został przyjęty do korporacji akademickiej „Arkonia”. Dyplom otrzymał w 1939 r. Początek wojny zastał go na Wileńszczyźnie. Po nieudanej próbie przedostania się na Zachód pozostał w Wilnie i pracował krótko w klinice prof. Michejdy, następnie jako lekarz ogólny, a wreszcie ordynator chirurgii w małym terenowym szpitalu.

Z końcem wojny, w roku 1945, wrócił do Warszawy i po dwu latach pracy na stanowisku asystenta w Klinice Chirurgicznej obronił pracę doktorską na temat *Ropowice żółądka i jelit*. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w 1952 r. na podstawie pracy *Badania nad powstawaniem ostrego żółtego zaniku (ostrej martwicy) wątroby pod wpływem przedostawania się lub wprowadzenia do przewodu żółciowego wspólnego soku trzustkowego lub pankreatyny*. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1962 r., a zwyczajnego w roku 1970. W 1958 r. przebywał w Stanach Zjednoczonych na stypendium Rockefellera. Dawało to wyjątkową w owych czasach możliwość zapoznania się z chirurgią na najwyższym światowym poziomie. Wyniki kierowanego przez niego zespołu świadczą, że okazja ta została w pełni wykorzystana. W roku 1959 objął Klinikę Chirurgii Akademii Medycznej w Warszawie, którą kierował aż do przejścia na emeryturę w 1986 r.

W swojej pracy klinicznej wyznawał zasadę, że praktyka chirurgiczna powinna być oparta na naukach podstawowych oraz szeroko zakrojonym eksperymentach laboratoryjnym. Pogląd ten realizował, kierując jednocześnie Kliniką i Zakładem Chirurgii Doświadczalnej PAN. Takie podejście uczyniło go chirurgiem wszechstronnym. Zakres zainteresowań prof. Nielubowicza rozciągał się od przeszczepów nerek (pierwszy w Polsce przeszczep nerki wykonano w jego Klinice w 1966 r.), poprzez chirurgię naczyń, układ chłonny, chirurgię endokrynologiczną, chirurgię klatki piersiowej i wątroby aż do nowocześniejszych metod anestezyjologicznych. Znaczną liczbę operacji, szczególnie nowo opracowanych lub wprowadzanych, wykonał osobiście. Do czasu jego przejścia na emeryturę wykonano w Klinice około 800 przeszczepów nerek. Opublikował blisko 600 prac, wygłosił wiele wykładów w kraju, jak też za granicą. Porozumiewał się czterema języka-

Ryc. 4.
Dr Marian Stefanowski
Kierownik Kliniki
w latach 1939-1944

Ryc. 5.
Prof. Tadeusz Butkiewicz
Kierownik Kliniki
w latach 1945-1958

Ryc. 6.
Prof. Jan Nielubowicz
Kierownik Kliniki
w latach 1959-1986

mi zachodnimi oraz litewskim i rosyjskim. Był promotorem 50 doktoratów, opiekunem 20 habilitacji. Dziesięciu z jego uczniów uzyskało tytuły profesora.

Profesor Jan Nielubowicz należał do wielu krajowych i 14 zagranicznych towarzystw naukowych. Był członkiem honorowym Brytyjskiego i Amerykańskiego Towarzystwa Chirurgów. Wzorem wielkich poprzedników uważał nauczanie za nieodłączną część pracy klinicznej. Osobiście prowadził wykłady oraz seminaria dla studentów. Zadbął również, aby wszyscy jego asystenci odbywali staże szkoleniowe za granicą. Był autorem, współautorem i redaktorem klasycznych polskich podręczników chirurgii.

Pomimo tak znacznego obciążenia pracą kliniczną, prof. Nielubowicz znajdował również czas na pracę administracyjną, a przez dwie kadencje jako Rektor kierował Akademią Medyczną w Warszawie.

Jego postawa zawodowa i zaangażowanie społeczne zyskały uznanie wielu środowisk naukowych, jak również pozanaukowych. W latach 80. XX w. był członkiem Prymasowskiej Rady Społecznej. Od 1988 r. należał do Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. W 1990 r. otrzymał Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski, a w 1997 r. Prymas Polski Kardynał Józef Glemp odznaczył go, przyznając przez Papieża Jana Pawła II, Komandorię z Gwiazdą Orderu św. Sylwestra Papieża. Był również honorowym Prezesem Naczelnej Rady Lekarskiej, a Okręgowa Izba Lekarska w Warszawie nosi dziś imię profesora Jana Nielubowicza.

Wyrazem uznania były również doktoraty honorowe sześciu polskich uczelni – w 1999 r. otrzymał ten tytuł w Uczelni rodzimej. Zmarł 2 lutego 2000 r.

W Klinice kierowanej przez prof. Jana Nielubowicza prowadzono pionierskie – na skalę polską i światową – prace z zakresu:

1. Patofizjologii i chirurgii tętnic, żył oraz naczyń chłonnych.
2. Transplantologii (pierwszy udany przeszczep nerki ze zwłok 26 stycznia 1966 r.).
3. Chirurgii endokrynologicznej (nadnerczy, przytarczyc i trzustki).
4. Chirurgii nadciśnienia nerkopochodnego.
5. Patofizjologii oraz chirurgii nadciśnienia wrotnego chorób wątroby, dróg żółciowych.

30 kwietnia 1974 r. doszło do reorganizacji Akademii Medycznej w Warszawie. W związku z powstaniem Instytutu Chirurgii przy ul. Nowogrodzkiej I Katedra i Klinika Chirurgiczna została przemianowana na Katedrę i Klinikę Chirurgii Naczyń i Transplantologii. W 1975 r. wszystkie kliniki chirurgiczne Instytutu (oprócz Kliniki Urologii) zostały przeniesione do nowego budynku zlokalizowanego przy ul. Banacha.

Katedra i Klinika Chirurgii Naczyń i Transplantologii w naturalny sposób stała się spadkobiercą dotychczasowego dorobku kliniczno-naukowego I Katedry i Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Warszawskiego. Po przejściu na emeryturę prof. Jana Nielubowicza kierownictwo Kliniki przejęli jego najbliżsi uczniowie. Przez rok obowiązki Kierownika Kliniki pełnił **prof. dr hab. n. med. Stanisław Zajac**, od października 1987 r. do września 1999 r. **prof. dr hab. n. med. Tadeusz S. Tołłoczko** (ryc. 7), który w latach 1990-1996 piastował stanowisko Rektora warszawskiej Akademii Medycznej.

***Profesor Tadeusz Stanisław Tołłoczko** urodził się w 1929 r. w Warszawie. Dzieciństwo spędził „nad Niemnem”. Brał udział w Powstaniu Warszawskim jako sanitariusz.

Studiował w latach 1947-1952 na Wydziale Lekarskim UW i AM w Warszawie. Doktorat uzyskał w 1963 r. na podstawie pracy *Anatomia chirurgiczna przytarczyc i jej znaczenie w taktyce operacyjnego leczenia ich nadczynności*. Jego rozprawa habilitacyjna z 1969 r. nosiła tytuł *Rozpoznawanie i leczenie pierwotnej nadczynności przytarczyc*. Stanowisko docenta otrzymał w 1975 r., tytuł profesora nadzwyczajnego w 1980 r., a tytuł profesora w roku 1991. Specjalizację I stopnia z chirurgii ogólnej uzyskał w 1960 r., specjalizację II stopnia również z chirurgii ogólnej w 1965 r., specjalizację II stopnia z endokrynologii w 1998 r. W latach 1956-1999 był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Akademii Medycznej. W latach 1981-1984 pełnił funkcję Prorektora Akademii Medycznej w Warszawie, zaś w latach 1990-1996 był jej Rektorem.

Ryc. 7.
Prof. Tadeusz S. Tołłoczko
Kierownik Kliniki
w latach 1987-1999

■ **Najważniejsze stanowiska związane z działalnością naukową i zawodową prof. T. S. Tołłoczko**

- 1974-1999 Kierownik Kliniki Chirurgicznej, a następnie Kliniki Chirurgii Naczyń i Transplantologii AM w Warszawie (I i II Wydział Lekarski);
- 1977-1991 Prezes Oddziału Warszawskiego Towarzystwa Chirurgów Polskich (siedem kadencji);
- 1977-2005 Członek Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich;
- 1993-1997 Sekretarz Generalny Towarzystwa Chirurgów Polskich (dwie kadencje);
- 1978-1986 Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa;
- 1981-1987 Konsultant wojewódzki ds. chirurgii m. st. Warszawy;
- Od 1994 r. członek Polskiej Akademii Medycyny;
- Od 1994 r. członek rzeczywisty Societas Scientiarum Varsoviensis;
- 1996-2006 Przewodniczący Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN (trzy kadencje);
- 1996-1999 Członek Zespołu Medycznego Komitetu Badań Naukowych;
- Od 2001 r. członek Odwoławczej Komisji Bioetycznej przy Ministerstwie Zdrowia;
- Od 1979 r. członek Komitetu Redakcyjnego „Polskiego Przeglądu Chirurgicznego”;
- 1983-1987 Członek Komitetu Redakcyjnego *World Hospitals*;
- 1993-1997 Członek Komitetu Redakcyjnego „Wiadomości Lekarskich”;
- Od 1995 r. członek Rady Programowej „Polskiego Merkuriusza Lekarskiego”;

*Oprac. zespół redakcyjny.

- Od 1996 r. redaktor naczelny miesięcznika „Terapia”;
- Od 2001 r. członek Rady Naukowej Głównej Biblioteki Lekarskiej.

■ Członkostwa honorowe prof. Tołłoczko

- 1989 r. Waszyngton – Honorary Member of the International Hospital Federation;
- 1993 r. Członek honorowy Towarzystwa Chirurgów Polskich;
- 1994 r. Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Zakażeń Szpitalnych;
- 2005 r. Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Lekarskiego.

■ Przynależność do stowarzyszeń i organizacji naukowych

- 1981-1983 Członek Management Committee of the International Hospital Federation (IHF);
- 1983-1991 Członek Executive Committee of the IHF;
- 1983-1987 Członek Editorial Board of the *World Hospitals*;
- 1985-1987 Vice-President of the IHF;
- 1987-1989 President of the International Hospital Federation;
- 1985-1987 Członek Interim Board International Society for Quality Assurance;
- 1989-1999 Delegat narodowy do International Society of Surgery;
- Od 1989 r. delegat narodowy do International Federation of Surgical Colleges;
- 1992-1998 Członek Executive Committee of the International Federation of Surgical Colleges.

Profesor Tołłoczko jest autorem ponad 260 opublikowanych prac naukowych, licznych prac popularno-naukowych oraz esejów; jest redaktorem i współautorem dwóch skryptów *Postępy chirurgii ogólnej*, CMKP, 1982 i 1984; autorem pierwszego w Polsce podręcznika *Podstawy chirurgii endokrynologicznej*, PZWL, 1978; współredaktorem i współautorem *Chemioterapii zakażeń chirurgicznych*, 1995 r. Wypromował 10 doktorów, był opiekunem jednego przewodu habilitacyjnego, recenzentem 38 prac doktorskich, 14 rozpraw habilitacyjnych, dziewięciu przewodów o nadanie tytułu profesora.

■ Odznaczenia

- 1957 r. Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia;
- 1973 r. Srebrny Krzyż Zasługi;
- 1976 r. Złoty Krzyż Zasługi;
- 1962 r. Indywidualna nagroda Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich za pracę naukową;
- 1978 r. Indywidualna nagroda II stopnia Ministra Zdrowia za pierwszy w Polsce podręcznik chirurgii endokrynologicznej *Podstawy chirurgii endokrynologicznej*, PZWL, 1978;
- 1978 r. Złota Odznaka Honorowa za Zasługi dla Warszawy;
- 1978 r. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski;
- 1986 r. Indywidualna nagroda I stopnia Ministra Zdrowia za działalność w Służbie Zdrowia;

- 1989 r. Złota Odznaka Honorowa Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa;
- 1989 r. Nagroda naukowa zbiorowa Towarzystwa Chirurgów Polskich im. Ludwika Rydygiera uzyskana na Zjeździe Jubileuszowym TChP w Krakowie;
- 1989 r. General Assembly World Congress of the International Hospital Federation – Waszyngton nadało mu godność Honorary Member of the IHF;
- 1994 r. Odznaczony Medalem *Gloria Medicinae*;
- 1995 r. Nagroda im. L. Rydygiera za najlepszą pracę na 57. Zjeździe Towarzystwa Chirurgów Polskich;
- 1999 r. Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski;
- 1998 r. Medal Komisji Edukacji Narodowej;
- 2001 r. Medal 400-lecia Warszawy;
- 2006 r. Członek honorowy Polskiego Towarzystwa Lekarskiego;
- 2006 r. Bene Merenti Professor Tadeusz Tołłoczko. Consilii Cracoviensi Societatis Chirurgorum Polonorum;
- Od 1956 r. kilka nagród JM Rektora Akademii Medycznej w Warszawie za pracę naukową, organizacyjną i dydaktyczną.

■ Przewodniczący Sesji na Międzynarodowych Zjazdach Naukowych

- 1989 r. Waszyngton – World Congress of the International Hospital Federation;
- 1885 r. Lizbona – World Congress of the International Society of Surgery;
- 1991 r. Sztokholm – World Congress of the International Society of Surgery;
- 1993 r. Hong-Kong – World Congress of the International Society of Surgery.

Od października 1999 r. Kierownikiem Kliniki jest **prof. dr hab. n. med. Jacek Szmidt** (ryc. 8) pełniący jednocześnie od 1998 r. obowiązki krajowego konsultanta z zakresu chirurgii ogólnej. Profesor Jacek Szmidt w latach 2001-2003 pełnił również obowiązki Prezesa Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego. Pod jego redakcją wydano w 2003 r. najbardziej aktualny i nowoczesny dwutomowy podręcznik dla lekarzy specjalizujących się w chirurgii ogólnej pt. *Podstawy chirurgii*.

Lata 1987-1999, po przejściu na emeryturę prof. Jana Nielubowicza i objęciu kierownictwa przez prof. Tadeusza Tołłoczkę, charakteryzują się dalszym pogłębieniem badań wynikających z zainteresowań Kliniki.

Zaowocowało to między innymi:

1. Pierwszym w Polsce udanym jednoczasowym przeszczepem nerki i trzustki ze zwłok, wykonanym przez prof. Jacka Szmidta 8 lutego 1988 r.
2. Pierwszą udaną allotransplantacją komórkową przytarczyc, wykonaną przez prof. Tadeusza S. Tołłoczkę 8 marca 1990 r.
3. Rozpoczęciem we wrześniu 1997 r. i włączeniem do rutynowego postępowania przez prof. Jacka Szmidta nowatorskich metod wewnątrznaczyniowego leczenia tętniaków aorty brzusznej.

Ryc. 8.
Prof. Jacek Szmidt
Kierownik Kliniki
od 1999 r.-nadal

4. Pierwszą w Polsce udaną, wykonaną przez prof. Jacka Szmidta, operacją rekonstrukcji drogi pokarmowej wolnym unaczynionym autoprzyszczepem jelitowym z użyciem fragmentu jelita cienkiego w marcu 1986 r. i segmentu krętniczokątniczego we wrześniu 1995 r.

W październiku 1999 r. po objęciu kierownictwa przez prof. Szmidta Katedra i Klinika Chirurgii Naczyniowej i Transplantacyjnej została przemianowana na Katedrę i Klinikę Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej. Burzliwy rozwój nowych technik chirurgicznych wymagał rozpoczęcia nowych badań, modyfikacji, a także unowocześnienia już prowadzonych prac.

W Klinice Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej średnia liczba hospitalizacji w 2004 r. wyniosła 2400, średnia liczba operacji w tym czasie – 2040, w tym z patologią naczyniową 1104 pacjentów. Nową metodą wewnątrznacyniową (stentgraft) wykonano 111 operacji z powodu tętniaków aorty brzusznej i piersiowej. W Klinice zatrudnionych jest 28 lekarzy, w tym jeden z tytułem profesora zwyczajnego, trzech z tytułem doktora habilitowanego, 13 z tytułem doktora, 18 ze specjalizacją II stopnia z chirurgii ogólnej, 11 ze specjalizacją z zakresu chirurgii naczyniowej, pięciu ze specjalizacją z transplantologii klinicznej oraz dwóch lekarzy ze specjalizacją z zakresu angiologii. Liczba łóżek wynosi 89.

■ Aparatura diagnostyczno-lecznicza Kliniki

- Śródoperacyjny aparat RTG do arteriografii;
- Śródoperacyjny przepływomierz dopplerowski;
- Laserowy przepływomierz naczyniowy;
- Angioskop;
- Mikroskop operacyjny;
- Aparat do radiotermoablacji guzów wątroby, tarczycy (RITA);
- Śródoperacyjna sonda scyntylicyjna;
- Aparat do śródoperacyjnego oznaczenia hormonów metodą hemiluminescencyjną (pth i insuliny).

Przy Klinice działa Przychodnia Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej, a w jej ramach przychodnia dla pacjentów leczonych metodą wewnątrznacyniową (stentgraft) z powodu tętniaków aorty brzusznej i piersiowej.

W 2001 r. Zespół Kliniki organizował V Kongres Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego, w 2003 r. Międzynarodowe Zjazdy – 7th Congress of the International Society for Organ Donation and Procurement i 4th International Transplant Coordinators Society. Współorganizował również 60. Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich w 2003 r. w Warszawie.

Na następnej stronie – Ryc. 9. *Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Transplantacyjnej. Zespół w 2006 r. Siedzą od lewej: Sławomir Nazarewski, Maciej Otto, Jacek Szmidt (Kierownik Katedry i Kliniki), Zbigniew Gałązka, Tadeusz Grochowiecki. Stoją w I rzędzie od lewej: Janusz Jabłoński, Witold Chudziński, Tomasz Ciągła, Zuzanna Kaszycka, Sławomir Frunze, Grzegorz Szostek, Ireneusz Nawrot, Kamil Pietrasik, Hamid Feiz, Jacek Dzwonkowski, Adam Zieliński. Stoją w II rzędzie od lewej: Bohdan Solonynko, Krzysztof Łukawski, Paweł Świercz, Tomasz Jakimowicz, Maciej Jędrasik.*

■ **Zakres diagnostyki i leczenia w Klinice – wszechstronny, obejmujący tematycznie problematykę**

1. Tętniaków aorty brzusznej – operacje metodą klasyczną i wewnątrznacyniową za pomocą stentgraftów.
2. Operacji hybrydowych (metodą wewnątrznacyniową i klasyczną) w leczeniu tętniaków piersiowo-brzusznych.
3. Tętniaków aorty piersiowej, w tym również pourazowych – operacje metodą wewnątrznacyniową.
4. Tętniaków rozwarstwiających typu II leczonych technikami wewnątrznacyniowymi.
5. Operacji klasycznych oraz wewnątrznacyniowych w nadciśnieniu naczyniowo-nerkowym.
6. Operacji w zwężeniu/niedrożności/tętniaków naczyń trzewnych.
7. Operacji zwężenia/niedrożności tt. szyjnych i łuku aorty.
8. Operacji naczyń żylnych – w tym kriochirurgia, a także endoskopowe podpowięziowe przecięcie żył przesywających.
9. Transplantacyjną – przeszczepy nerki, trzustki, przytarczyc – chirurgiczna kwalifikacja oraz przygotowanie do przeszczepów nerki i trzustki, przytarczyc.
10. Dostępu do hemodializ – przetoki tętniczo-żylnie, cewniki do hemodializ i dializ otrzewnowych.
11. Endokrynologiczną – tarczycy, przytarczyc, trzustki, nadnerczy, hormonalnie czynnych guzów przewodu pokarmowego.
12. Gastroenterologiczną – chirurgia przełyku, żołądka, jelit, dróg żółciowych.
13. Laparoskopową – nadnerczy, pęcherzyka żółciowego.
14. Rekonstrukcji drogi pokarmowej u chorych po wycięciu gardła dolnego.
15. Ogólną.
16. Przypadków nagłych.

■ **Badania eksperymentalne i kliniczne prowadzone niezależnie od działalności leczniczej**

W zakresie chirurgii naczyniowej:

1. Badania nad etiopatogenezą tętniaków aorty brzusznej.
2. Ocena skuteczności wewnątrznacyniowej eliminacji tętniaków aorty brzusznej.
3. Badania zaburzeń krzepnięcia u pacjentów z tętniakami aorty brzusznej.
4. Ocena skuteczności stosowania drobnocząsteczkowych heparyn w leczeniu wewnątrznacyniowej aktywacji krzepnięcia u chorych z tętniakami aorty brzusznej, przygotowywanych do aneuryzmektomii.
5. Ocena zmian zaburzeń krzepnięcia w wyniku operacji tętniaków aorty brzusznej metodą klasyczną otwartą i wewnątrznacyniową.
6. Ocena zastosowania stentów w leczeniu pacjentów z restenozą tt. szyjnych – w ramach ogólnopolskiego programu Ministerstwa Zdrowia POLKARD 2003-2005.
7. Badania wpływu cukrzycy na możliwości wystąpienia powikłań w obrębie wytworzonego dostępu naczyniowego do dializ.

W zakresie transplantologii narządowej i komórkowej:

1. Ocena technik przeszczepu trzustki z zespoleniem żylnym do układu żyły głównej dolnej lub układu wrotnego pod kątem wpływu drenażu żylnego na czynność metaboliczną.
2. Badania w zakresie hodowli komórkowych oraz komórkowych przeszczepów przytarczyc auto- i allogenny.

W zakresie gastroenterologii:

1. Zastosowanie unaczynionych autoprzeszczepów jelita cienkiego lub krętniczokątniczego w rekonstruowaniu drogi pokarmowej.

W zakresie endokrynologii:

1. Ocena skuteczności dodatkowych metod w lokalizacji guzów wydzielających insulinę.
2. Badania dotyczące nadczynności i niedoczynności przytarczyc, w tym wpływu nowych metod diagnostyki śródoperacyjnej na zakres operacji.
3. Badania w zakresie adaptacji radiotermoablacji w leczeniu nienowotworowych guzków tarczycy.

Główne osiągnięcia

Zakres i osiągnięte wyniki operacji wykonywanych w Klinice sprawiają, że jest ona uważana za jeden z wiodących Ośrodków w zakresie chirurgii naczyniowej, transplantacyjnej i endokrynologicznej w Polsce.

Działalność Zespołu Kliniki (ryc. 9)

1. Optymalizacja leczenia pacjentów z tętniakami aorty brzusznej (diagnostyka, leczenie wewnątrznaczyniowej aktywacji układu krzepnięcia, kwalifikacja do operacji klasycznej lub wewnątrznaczyniowej eliminacji stentgraftem), niedokrwieniem kończyn dolnych, zwężeniem tt. szyjnych i łuku aorty, patologią tt. trzewnych.
2. Zapoczątkowanie, a także rozszerzenie programu przeszczepów nerki i trzustki.
3. Optymalizacja wytwarzania dostępu naczyniowego do dializ, zwłaszcza u pacjentów z cukrzycą.
4. Wykorzystanie nowych metod rekonstrukcji drogi pokarmowej po wycięciu gardła dolnego.
5. Optymalizacja metod leczenia pierwotnego hiperinsulinizmu.
6. Wprowadzenie jako rutynowego postępowania w leczeniu guzów nadnerczy adrenalektomii laparoskopowej.
7. Stworzenie nowych metod leczenia niedoczynności przytarczyc (allotransplantacja bez konieczności immunosupresji przytarczyc hodowanych *in vitro*).
8. Opracowanie nowego standardu diagnostyki różnicowej guzów tarczycy i zapoczątkowanie badań dotyczących zastosowania radiotermoablacji w ich leczeniu.
9. Modyfikacja oraz udoskonalenia technik operacyjnych w zakresie chirurgii przytarczyc.

Tytuły naukowe uzyskane w Klinice w latach 2002-2005

Przeprowadzone przewody habilitacyjne

1. Dr hab. n. med. Sławomir Nazarewski – *Wolne autoprzeszczepy jelitowe w rekonstrukcji drogi pokarmowej u chorych po wycięciu gardła dolnego, części szyjnej przelyku oraz krtani*. Tytuł dr. hab. n. med. nadany został uchwałą Rady I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie z dnia 9 czerwca 2004 r. Decyzja Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 20 grudnia 2004 r.;
2. Dr hab. n. med. Zbigniew Gałązka – *Ocena klinicznych i morfologicznych wyników wewnątrznaczyniowego leczenia tętniaków aorty brzusznej*. Tytuł dr. hab. n. med. nadany został uchwałą Rady I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie z dnia 5 stycznia 2005 r. Decyzja Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 27 czerwca 2005 r.;
3. Dr hab. n. med. Tadeusz Grochowiecki – *Znaczenie rodzaju operacji jednoczasowego przeszczepienia trzustki i nerki w optymalizacji leczenia chorych z cukrzycą typu 1 powikłaną schyłkową niewydolnością nerek*. Tytuł dr. hab. n. med. nadany został uchwałą Rady I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie z dnia 22 czerwca 2005 r.

Uzyskane stopnie doktora nauk medycznych

1. Dr n. med. Tomasz Grzela – *Rola receptora CD95/APO-1/Fas i jego liganda w indukcji apoptozy w komórkach transformowanych onkogennym wirusem brodawczaka ludzkiego* (27 czerwca 2002 r.);
2. Dr n. med. Krzysztof Bojakowski – *Mechanizm działania glikozoaminoglikanu fukoidyny na patologiczną przebudowę ściany naczynia u szczura* (21 maja 2003 r.);
3. Dr n. med. Tomasz Jakimowicz – *Wytwarzanie pierwotnych przetok tętniczo-żylnych do dializ u chorych z nefropatią cukrzycową* (12 maja 2005 r.);
4. Dr n. med. Kamil Pietrasik – *Anatomia kliniczna tętnic lędźwiowych i pnia tętnicy kręzkowej dolnej* (2 czerwca 2005 r.).

Otwarty przewód doktorski

1. Paweł Świercz – *Przeszczepianie nerek u chorych z miażdżycą tętnic biodrowych*.

Studia doktoranckie

1. Katarzyna Rygiel – *Diagnostyka i wyniki leczenia organicznego hiperinsulinizmu*;
2. Bohdan Solonynko – *Przeciaki typu II w leczeniu wewnątrznaczyniowym tętniaków aorty brzusznej – analiza przyczyn oraz opracowanie zasad postępowania*.